

Grensbijeenkomst Europese Quakers

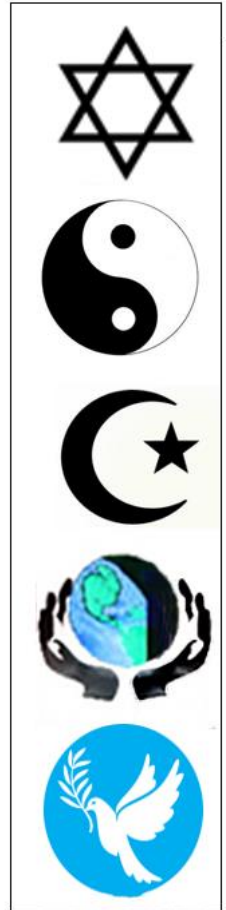
in Walberberg Jugend Akademie in de buurt van Keulen.

Door Marlies Tjallingii

Het is een fijne treinreis van Zwolle via Arnhem naar Keulen, Dan komt de tram, S 18. We kopen een kaartje voor vier haltes, maar het zijn er misschien wel 24. In Schwadorf lopen we naar de Jugend Akademie, de berg op. 800 meter met klimmen. Wat een mooie plek, wel met veel trappen voor veel ouder wordende mensen, maar het is te doen voor mij!

We zijn bij elkaar met 54 volwassenen en een groot aantal jongeren (ongeveer 20) die voor een deel een apart programma hebben met drie begeleiders. Op vrijdagavond maken we kennis met elkaar door rond te lopen en over een aantal vragen samen na te denken. Zoals: wanneer kunnen jonge vrienden lid worden, hoe oud zouden ze moeten zijn? In de meditatie ruimte zijn we stil en kijken naar de vredessymbolen (zie hiernaast).

We vieren diversiteit in het onderwerp en ook op de plek waar we samenzijn is dat het thema. In de Jugend Akademie organiseren ze cursussen met jongeren uit verschillende landen in Europa, in het kader van een Erasmus programma. Op zaterdagochtend houdt Leonie Reif een inleiding. Zij is medewerker van de Jugend Akademie, en vertelt over hoe ze intercultureel werken met jongeren. Hoe ga je om met tegengestelde achtergronden en ideeën. Sommige jongeren die mee doen, reizen voor het eerst en doen alles verder ook voor het eerst. Mag je het ergens niet mee eens zijn en daar voor uitkomen of niet? Ze zijn vooral ook bezig met de processen van met elkaar omgaan. Leonie gaf een voorbeeld van een jongen die zegt tegen het meisje dat naast hem zit: "Ik kan geen vrienden zijn met een lesbisch meisje". Het meisje zegt vervolgens: "Ik ben lesbisch, en ik voelde me vriendin met jou". Dat is een onderwerp om mee aan de gang te zijn. Het is werken aan democratie en duurzaamheid.

Ook is er ondersteuning voor deelnemende jongeren die psychische steun nodig hebben. Deze internationale ervaringen die ze zo opdoen, hebben een grote impact op het leven van jongeren. Over de drempels van hun eigen landsgrenzen heen gaan: een Duitse jongen, die mee deed aan het programma, werkt nu als vrijwilliger in een organisatie in Griekenland. Het verhaal van Leonie roept veel herinneringen bij mij op. Ik denk weer aan de ervaringen die ik zelf op deed door aan internationale werkkampen mee te doen en ook aan de lessen interculturele communicatie die ik gaf aan studenten uit veel landen in Europa.

Het is inspirerend op deze plek te zijn, de tekeningen op de muren in het gebouw spreken ook de boodschap van integriteit en intercultureel uit.

De organisatie van het weekend was in handen van de Duitse Vrienden Janet en Ernst Kreysa en Susanne Odeh en Anne en Peter Monheim, maar misschien heb ik nog wel een naam overgeslagen. Zij hadden ons ingedeeld in verschillende groepen, soms met onze eigen taal, soms in een andere taal. Ze gaven een inleiding over hoe we op verschillende manieren taal gebruiken: verbaal, non-verbaal, lichaamstaal, sterkte van de stem, woordkeuze en nog veel meer. Susanne Odeh beeldde dat geweldig uit.

Op zaterdagochtend voor het ontbijt doe ik mee met de Odehtics: tTai-Chi / gym begeleid door Susanne Odeh (vandaar Odehtics) om het lichaam los te maken. Met

veel humor schudden we onze billen en de rest van ons lichaam los. Susanne doet dat in het Engels en Nederlands en Duits. Een mooie mengeling van verbaal taalgebruik en ook non-verbaal. Ook op zondag ochtend doen we mee.

Voor het ontbijt is er een korte wijdingssamenkomst in de kleine kapel. Het is fijn om daar in stilte te zitten, op banken of kussens op de grond.

In de Nederlands sprekende groep bespreken we als eerste onderwerp: hoe gaan we met taal om? Als we mensen tegenkomen met radicaal andere ideeën hoe kunnen we dan reageren? Bijvoorbeeld als we horen: “Al die asielzoekers moeten oprotten”. Hoe kunnen we dat zien als een kans om tot

een gesprek te komen? Dat vraagt wel wat oefening!

Een thema is integratie. Hoe creëren we een wereld waar een gelijke verdeling van rijkdom is. Iedereen zou zijn land moeten kunnen verlaten als het er niet goed gaat. Dat betekent ook dat we open moeten staan voor asielzoekers als het bij ons wél goed gaat. En wat blijkt: de ontvangende regio's profiteren van arbeidsmigratie en op termijn ook van asielzoekers die gaan werken. Er zijn ook echt dingen die niet goed gaan, waar mensen boos over zijn. Belangrijk om die boosheid serieus te nemen. Het is heel vervelend als er een hele kleine groep asielzoekers is, die maken dat de rest hiervoor verantwoordelijk wordt gesteld.

Wat bijzonder om een verhaal te horen over Michel de Montaigne (1533-1592). Peter Monheim vond toevallig na de vorige Grensbijeenkomst een boek over deze Franse denker. Zijn motto was: 'leef goed in alles en wees een goed persoon'. Hij is humanist en scepticus. Hij schreef essays. Een uitspraak van hem: alles wat ik weet, is dat ik niets weet. Hij gebruikte zichzelf als onderwerp van zijn denken.

Aan het begin van de avond begeleidde Christiane Schoelzel ons in "Staan met de Aarde. Ze heeft een doek gemaakt met daarop de tekst: "We staan met de aarde", in drie talen. We stonden in een kring in stilte, om de aarde te voelen en te vieren. Zaterdagavond was er een bonte avond.

Michel de Montaigne

Diepe indruk maakte het verhaal van Evelyn Shire op de sociale/bonte avond waar meerdere mensen iets bijdroegen. Zij vertelde over Duduzele (Dudu) die jarenlang de schrijver is geweest van de Southern African General Meeting die 7 landen in Zuidelijk Afrika omvat. Toen wij in Mozambique woonden hebben we Duduzele een paar keer ontmoet en we zijn zelfs bij haar op bezoek geweest in Soweto in de tachtiger jaren.

Evelyn vertelde aan de hand van een mooie illustratie hoe Dudu langzamerhand mocht drinken uit dezelfde koppen als de 'witte' mensen. Haar moeder werkte bij blanken en zorgde voor de blanke kinderen om geld te verdienen voor haar eigen kinderen. Maar ze moest zelf een jampot mee nemen om er uit te drinken. Als Dudu dan haar moeder opzocht moest zij ook een jampot mee nemen om thee uit te drinken. Ze mocht niet drinken uit de kopjes van de familie. Eerst was ze lid van de Anglicaanse kerk. Daar ervoer ze een sterke hiërarchie.. Na de samenkomst werd er ook thee gedronken uit allemaal witte kopjes. En mocht ze hier uit drinken? Ja dat mocht daar wel! Toen kwam ze met de Quakers in aanraking Bij de Quakers deed ze ook mee aan de Bijbelstudie, maar dat was in een gebied waar ze niet mocht komen en het was ook 's avonds als ze eigenlijk niet meer de straat op mocht. Maar de Quakers haalden haar op en brachten haar terug. En ze hadden koppen van verschillende kleuren, waar zij ook gewoon uit mee kon drinken. Ze werd bij de Quakers behandeld zoals iedereen behandeld werd. Evelyn heeft dit prachtig uitgebeeld!

Op deze bonte avond deden de jongeren een leuk spel. In een lange rij allemaal met het gezicht dezelfde kant uit, deed de eerste een beweging. Die werd doorgegeven aan de volgende. Het was verbazingwekkend hoe die beweging er na 20 keer anders uitzag. Ook om te zien waar het ergens mis ging en de beweging totaal anders

Mooie plaat aan de muur in de Juugend Akademie

werd. Waarschijnlijk kennen we allemaal de oefening waar een zin wordt doorgegeven en hoe die misvormd overkomt na een hele rij.

Op zondag ochtend hebben we in een gesprek vanuit de stilte gedeeld wat we mee nemen en wat ons heeft aangesproken. Het mee doen aan de grensbijeenkomst voelt als het ondergedompeld worden in een familie.

Een paar opmerkingen:

- Help mensen om meer vertrouwen te hebben als je mensen met andere ideeën aanspreekt. In de strijd tegen extremisme is het belangrijk om de oorzaken aan te pakken: herverdeling van de rijkdom. Het wegnemen van de oorzaken van oorlog.
- Een Vriend uit het Verenigd Koninkrijk zei dat het fijn was ook voluit mee te kunnen doen en de verbinding te voelen na de Brexit. We voelen ons geïsoleerd en deze bijeenkomst helpt ons om de verbinding te voelen.
- We zouden moeten treuren om alles wat we mee dragen aan pijn over oorlogen en de klimaat crisis en het is nodig om helingswerk te doen.
- Kenneth Boulding heeft een lezing gegeven in de 50tiger jaren in Australië, dat zouden we ook nu nog veel van kunnen leren
- Het gebruik van taal kwam ook vaak praktisch aan de orde: spreek een beetje harder, ga staan als je spreekt dan weten we wie er aan het woord is, spreek langzamer, vooral als je moedertaal gebruikt.

De afsluitende wijdingssamenkomst is een diepe ervaring waarin een paar keer een gezongen bijdrage is. Wat is dat fijn om te doen!

De volgende Grensbijeenkomst is het eerste weekend van (5-7) september in 2025 in Lille/Rijsel in Frankrijk.